

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	<i>magistr</i>	Форма навчання	<i>денна/заочна</i>	Навчальний рік/семестр	<i>2024/2025 I/I</i>
-----------------------------	----------------	-----------------------	---------------------	-------------------------------	----------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Теорія і методика викладання у ЗВО
Кафедра	Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти
Назва освітньої програми	ОПП «Управління закладом освіти»
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: обов'язкова Кількість кредитів: 4/4 Лекції: 20/8 Практичні (семінарські) заняття: 16/– Лабораторні заняття: – Самостійна робота: 84/112
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (ПІБ, науковий ступінь і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Човрій Софія Юліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти E-mail: csoori.zsofia@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	«Філософія», «Педагогіка», «Основи наукових педагогічних досліджень»
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни	Анотація курсу. Освітній компонент (ОК 04) «Теорія і методика викладання у ЗВО» належить до переліку обов'язкових навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки на першому році навчання. Освітній компонент забезпечує загальний і професійний розвиток здобувачів вищої освіти та націлений на актуалізацію нових підходів до підготовки магістрів з ОПП «Управління закладом освіти». Курс спрямований на формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти загальної й педагогічної культури, світогляду, спеціальних знань та вмінь, необхідних для виконання професійних обов'язків. Метою вивчення ОК 04 «Теорія і методика викладання у ЗВО» є забезпечення засвоєння магістрами загальних засад теорії і методики викладання у ЗВО, розвиток критичного мислення, виховання професійно значущих рис особистості, підготовка до взаємодії з людьми у закладах освіти, що має характер управлінської, організаторської діяльності фахівця.

Завдання ОК 04 «Теорія і методика викладання у ЗВО»:

- розкрити засади теорії і методики викладання у ЗВО;
- дати загальну характеристику сучасного освітнього процесу в закладі вищої освіти, залучити магістрів до аналізу його проблем та прогнозування перспектив розвитку;
- сформулювати у здобувачів другого (магістерського) рівня вміння розв'язувати практичні завдання освітнього процесу в ЗВО;
- сприяти опануванню майбутніми фахівцями методики підготовки та проведення різних форм організації занять у ЗВО; методики вивчення особистості й колективу студентів, що забезпечує оптимізацію освітнього процесу;
- ознайомити зі специфікою проєктування освітнього та управлінського процесів;
- удосконалити навички самостійної навчальної роботи.

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук і управління закладом освіти його структурних підрозділів у системі освіти.

Загальні компетентності (ЗК 2, 4, 7, 9)

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК 1, 3, 4, 5, 8, 9, 14)

ФК1. Здатність проєктувати і досліджувати освітні системи.

ФК3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

ФК4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації двома мовами з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

ФК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проєкти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

ФК8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних і міждисциплінарних контекстах.

ФК9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій у освітній, дослідницькій та управлінській діяльності.

ФК14. Здатність ефективно використовувати особистісний потенціал креативності у питаннях управління і організації освітнього середовища теоретичного та практичного навчання.

Програмні результати навчання

ПРН1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

ПРН5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

ПРН6. Розробляти і реалізовувати інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

ПРН8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти та технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

ПРН9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

ПРН10. Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

ПРН11. Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

ПРН15. Здійснювати самостійне розв'язання складної задачі, розуміння ситуацій у сфері освіти, педагогіки та психології управління, організації теоретичного і практичного навчання.

Основні теми дисципліни

Тема 1. Педагогіка вищої освіти в структурі педагогічних наук.

Тема 2. Історичні витоки сучасної вищої освіти: глобальний, європейський та національний контексти.

Тема 3. Сучасна вища освіта в Україні. Освіта впродовж життя – головна тенденція розвитку сучасної освіти (формальна, неформальна, інформальна).

Тема 4. Формування та розвиток особистості здобувача вищої освіти.

Тема 5. Особливості професійної діяльності викладача закладу вищої освіти.

Тема 6. Теоретичні засади освітнього процесу. Розроблення і реалізація нових студентоцентрованих навчальних курсів в умовах соціально-освітніх трансформацій.

Тема 7. Закони, закономірності й принципи навчання. Зміст, планування та організація освітнього процесу в закладі вищої освіти.

Тема 8. Методи навчання та організаційні форми роботи у закладі вищої освіти.

Тема 9. Система аналізу й оцінювання навчальних

		досягнень здобувачів вищої освіти. Тема 10. Організація науково-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти.
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання		
Завдання для самостійного опрацювання	Бали	Критерії оцінювання
1. Складіть глосарій та тести для самоперевірки з теми «Педагогіка вищої освіти в структурі педагогічних наук» (поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук інформації).	4	• Дотримання термінів виконання завдань; • повний обсяг їх виконання; • ступінь самостійності виконання завдань; • дотримання академічної доброчесності; • інноваційний характер та оригінальність запропонованих рішень; • творчий підхід у виконанні завдань; • рівень викладання роботи та її загальне оформлення.
2. Опрацюйте Закон України «Про освіту», визначте особливості державного, громадського управління освітою. Сформулюйте перелік вимог до сучасного керівника закладу освіти. Проаналізуйте такий перелік у різних авторів, узагальніть, проранжуйте ці вимоги. Зробіть висновки.	4	
3. Розробіть структуру і зміст лекційного заняття з освітнього компонента «...» (за власним вибором). Підготуйте мультимедійну презентацію. Проведіть фрагмент навчального заняття (мікровикладання).	4	
4. Розробіть структуру і зміст семінарського (практичного)	4	

заняття з освітнього компонента «...» (за власним вибором).		
5. Підготуйте реферат (тема за власним вибором): аналіз тенденцій розвитку системи ВО; історія та сучасний стан ВО в Україні; становлення та розвиток ВО на Закарпатті (у Вашому регіоні); система ВО у ... (будь-яка країна на Ваш вибір); сучасні технології навчання у ЗВО; управління ЗВО; сучасний керівник ЗВО; шляхи оптимізації кредитно-модульної системи навчання в Україні; критерії ефективності роботи сучасного ЗВО.	4	

Навчальні досягнення здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі ОК 04 «Теорія і методика викладання у ЗВО» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
64–74	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

	<i>Система оцінювання аудиторної роботи.</i> Поточне оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти виконується за допомогою процедури об'єктивного контролю – усні відповіді на практичних заняттях, реферативні повідомлення, участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття, тестування, практичні завдання тощо (20 балів). <i>Система оцінювання самостійної роботи.</i> Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми, під час індивідуальних та групових консультацій тощо (20 балів). <i>Модульний контроль</i> із ОК 04 «Теорія і методика викладання у ЗВО» проводиться 1 раз на семестр, і включає проведення контрольних заходів за всіма темами змістового модуля у формі тестування (письмове або за допомогою комп'ютерних програм) (20 балів). Здобувачам вищої освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК: • виступ із доповіддю на секційному засіданні конференції – 5 балів; • підготовка наукової публікації у збірнику тез – 3 бали; у фаховому журналі – 5 балів; • призове місце у конкурсі студентських наукових робіт – 10 балів. <i>Підсумковий (семестровий) контроль.</i> Підсумковим контролем з ОК 04 «Теорія і методика викладання у ЗВО» визначено навчальним планом – екзамен (40 балів). Підсумковий контроль виставляється як сума балів за видами навчальної роботи здобувача вищої освіти: аудиторна робота, самостійна робота здобувача вищої освіти (в т. ч. ІРС), контрольний захід та екзамен. Загалом – 100 балів. До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які відвідували лекційні та семінарські заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, успішно виконали модульну контрольну роботу та завдання, передбачені для самостійної роботи, і мають у семестрі результат навчання з дисципліни не менше 60 балів. Важливою передумовою допуску до екзамену є відпрацювання пропущених лекційних занять. Контроль проводиться, як правило, шляхом письмового виконання індивідуальних завдань із подальшою перевіркою їх викладачем та оголошення оцінки. Оцінка знань, умінь та практичних навичок здобувачів вищої освіти з ОК 04 «Теорія і методика викладання у ЗВО» здійснюється з використанням таких методів: • методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, експрес-опитування, співбесіда; • методи письмового контролю: тестування, модульна контрольна робота, реферування наукової літератури, складання глосарію, написання есе; • методи самоконтролю: самоаналіз, самооцінка.
Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	Політика щодо академічної доброчесності Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання контрольних робіт заборонені. Використання мобільних пристроїв під час проведення різних форм контролю знань дозволяється лише за згодою викладача. Положення про академічну доброчесність в ЗУІ Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ Методичне забезпечення • підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, наукові періодичні видання;

	• плани-конспекти лекцій, семінарських занять; • індивідуальні завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти; • мультимедійні презентації до навчальних занять.
Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси	Основна література 1. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи : підручник. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : КІП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/dca98cbd-487b-43eb-86ef-d5c4634bf16c/content 2. Джеджула О. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Вінниця : ВНАУ, 2021. 208 с. URL: http://repository.vsau.org/getfile.php/27268.pdf 3. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 512 с. 4. Кулішов В. С. Дидактика вищої школи : навч.-метод. посіб. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731992/1/%D0%94%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%92%D0%A8%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf 5. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О. В., 2020. 240 с. URL: https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4e1d91e7-e582-4715-87c4-846d11702b07/content 6. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : НАІР, 2018. 120 с. URL: https://kpibs.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/126/2018/10/ПВІІІ-навчально-методичний-посібник.pdf Допоміжна література 7. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи: практикум. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 174 с. URL: http://eprints.zu.edu.ua/36984/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%202023%20-%20%D0%A5%D0%86%D0%9C%D0%86%D0%AF%202023.pdf 8. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy : білінгвальний навч.-метод. посіб. для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с. URL: http://eprints.zu.edu.ua/30018/1/%D0%9C%D0%90%D0%9A%D0%95%D0%A2%202019%20%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B9_v02-%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%82%D0%B2

[%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BE.pdf](#)

9. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія : навч. посіб. Дніпропетровськ, 2014. 416 с.
URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>
10. Дубасенюк О. А., Антонова О. Є. Методика викладання педагогіки : курс лекцій. Вид. 2, допов. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 327 с.
URL: <http://eprints.zu.edu.ua/29033/1/%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>
11. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес : навч.-метод. посіб. / Т. М. Димань, О. А. Боньковський, А. Г. Вовкогон. БНАУ, 2017. Одеса : НУ «ОМА», 2017. 106 с.
URL: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/603/1/european-higher-education-area-and-the-bologna-process_17_09_2017.pdf
12. Зайченко І. В., Теслюк В. М., Каленський А. А. Основи педагогічної майстерності та етики викладача вищої школи : підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 484 с.
13. Калашнікова Л. М., Жерновникова О. А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навч. посіб. Харків, 2016. 260 с.
URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/30b50ee2-1f5c-48aa-8005-182d4d489f01/content>
14. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
URL: <https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf?id=1cce4002-ce8d-4991-809f-f0fcd3d3994b>

Інформаційні ресурси

1. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття») : постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.1993 р. № 896. *Верховна Рада України. Законодавство України* : офіц. сайт.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF#Text>
2. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті : затв. Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347/2002. *Верховна Рада України. Законодавство України* : офіц. сайт.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>
3. Офіційний вебпортал Верховної Ради України.
URL: <http://rada.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.

	URL: http://mon.gov.ua 5. Про вищу освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004. Редакція від 16.08.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text 6. Про освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380. Редакція від 16.08.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text 7. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 (Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 509 від 12.06.2019, № 519 від 25.06.2020). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text 8. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Наказ МОН України від 11.05.2021 р. № 520. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/05/17/011.Osvitni.ped.nauky.mahistr_17.06.docx 9. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 р. № 286-р. <i>Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України :</i> офіц. сайт. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-vishchoyi-osviti-v-ukrayini-na-20222032-roki-286- 10. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua
--	---